

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI
NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

“MILLIY QADRIYATLAR DIALEKTOLOGIK
ATLASI – TARIXNI O‘RGANISHDA MUHIM
MANBA”
MAVZUSIDAGI XALQARO ILMIIY-AMALIY
ANJUMAN
MATERIALLAR TO‘PLAMI

Navoiy - 2024

Anvar Bo‘ronov (“Oltoylar”), Saidmuso Rahimov ilmiy izlanishlarini... (bularni istalgancha davom ettirish mumkin) tanishtirib, o‘qitishga erishmog‘imiz zarur. Magistr va bakalavrlar uchun dialektologik ekspeditsiyalarni qayta yo‘lga qo‘yish lozim. Xalqimiz shevalari qarida tarixiy yozma yodgorliklarda qoldirilgan manbalardan ham ortiqroq o‘tmishimiz va tilimiz tarixiy belgilari yashirinib yotibdi. SHuning uchun ham tilimiz – shevalarimiz biz bilan yo‘ldosh bo‘lib yurgan tirik tariximizdir.

Dialektal lisoniy xususiyatlarni bolalar bog‘chasidan boshlab, o‘rta, maxsus va oliy ta‘lim tizimida tarbiya va bilim oluvchi farzandlarimizga ularning til kompetentligini boyitish va rivojlantirishga, ular ongiga adabiy til me‘yorlarini singdirish va nutq madaniyatini shakllantirish uchun dialektal sharoitlar bu jarayonlarga salbiy ta‘sir etmaydigan usullar orqali amaliy tilshunoslik masalalarining dolzarbligini kun tartibi qo‘yish maqsadga muvofiqdir.

XI-XII ASR YOZMA YODGORLIKLARIDA O‘G‘UZ TIL BIRLIKLARINING RADIATSIYASI

*Atoulllo Rahmatovich Ahmedov,
Buxoro davlat universiteti
Filologiya fanlari nomzodi, dotsent*

Annotatsiya. Qarluq, o‘g‘uz, qipchoq qavm tillari orasidagi tipologik o‘xshashlik va farqlar turkiy tillarning tasnifiga bag‘ishlangan har bir tadqiqotning markazida turadi. Shuning uchun nafaqat o‘zbek tilida, balki boshqa guruh tillarida ham o‘zga qavm tillari ta‘sirini aniqlash va sharhlash xalq tarixini, til birliklarining ifoda imkoniyatlarini o‘rganishda dolzarb muammo bo‘lib kelgan va shunday bo‘lib qoladi. Chunki qadimgi davrlardan hozirgi kungacha yozuvchi va shoirlarning bu uch – bir-biriga yaqin lahja xususiyatlaridan foydalanish mahorati va natijasi masalaning muhimlik darajasiga mutanosib ravishda tadqiq etilmagan. Ushbu maqolada XI-XII asr yozma yodgorliklari asosida o‘g‘uz til birliklarining qo‘llanish sabablari yoritilgan.

Kalit so‘zlar. O‘guz, qarluq, areal lingvistika, aruz, hijo, qofiya, bo‘g‘in.

Аннотация. Типологические сходства и различия карлукского, огузского и кыпчакского языков находятся в центре каждого исследования, посвященного классификации тюркских языков. Поэтому определение и интерпретация влияния иностранных языков не только на узбекский язык, но и на языки других групп было и остается актуальной проблемой в изучении истории народа, выразительных возможностей языковых единиц. Потому что умения и результаты использования этих трех тесно связанных диалектных особенностей писателей и поэтов с древнейших времен до наших дней не исследованы пропорционально важности вопроса. В данной статье на основе письменных памятников XI-XII веков объясняются причины использования единиц огузского языка.

Ключевые слова. Огуз, карлук, ареальное языкознание, аруз, хижо, рифма, слог.

Resume. Typological similarities and differences between the qarluq, oghuz, and kipchak languages are at the center of every study devoted to the classification of Turkic languages. Therefore, determining and interpreting the influence of foreign languages not only on the Uzbek language, but also on the languages of other groups has been and remains an urgent problem in studying the history of the people, the expressive possibilities of language units. Because the skills and results of using these three closely related dialect features of writers and poets from ancient times to the present day have not been researched in proportion to the importance of the issue. In this article, the reasons for the use of the

units of the Oghuz language are explained based on the written monuments of the XI-XII centuries.

Key words. Oguz, qarluq, areal linguistics, aruz, hijo, rhyme, syllable.

Areal lingvistika til tarixi va uzoq tarixga ega adabiyot uchun katta yutuq sifatida yuzaga keldi va rivoj topmoqda. Areal lingvistika tushunchasi bir qaraganda yangi tushunchadek ko‘rinsa-da, ammo uning ilk alomatlari til – sheva paydo bo‘lgan davrga borib taqaladi, desak mubolag‘a bo‘lmaydi. Mazkur tahliliy ish XI-XII asr yozma yodgorliklari va ularda O‘g‘uz til birliklarini keltirilishini o‘rganish orqali turkiy lisoniy arealda O‘g‘uz til birliklari tarqalgan va amalda bo‘lgan hududlarni aniqlashda juda samarali natija ko‘rsatadi.

Areal lingvistika haqida gap borar ekan yana shuni yodda tutish kerakki, turkiy xalqlar va ularning tillari bir-biriga yaqin bo‘lganligi sababli hamisha qadim davrlardan XIX asrning oxirlarigacha o‘zaro katta qorishuvda bo‘lgan. Bu esa ilmiy izlanishlar davomiyligida nisbiy tushunchalarning ortishiga “xizmat qilgan”. Turkiy xalqning etnogenezi haqida aniq ma‘lumot aytib bo‘lmaydi. Chunki turkiy xalqlarning o‘zaro aralashuvi juda kuchli bo‘lgan. Shuning uchun turkiyshunoslikda areologik tadqiqotlarga ehtiyoj juda katta. Areologik tadqiqotlar amalga oshirilib, turkiy areal atlas tuzilgach, har bir turkiy mintaqaning yozma yodgorliklari qayd etolmagan uzoq tarixi haqida so‘z yuritish mumkin. Tahlil jarayonida mazkur fikrimizni dalillar orqali oqlaymiz.

Hozirgi turkiy tillarning shakllanishi ko‘p holda turli qabila va elat lahjalarining qorishuvi natijasi bo‘lganligi sababli, qarluq guruhiga mansub tillarda (chunonchi, o‘zbek, uyg‘ur) o‘g‘uz va qipchoq lahjalarining, o‘g‘uz guruhi tillarida (chunonchi, ozarbayjon, turk, gagauz) qarluq va qipchoq lahjalarining, qipchoq guruhi tillarida (chunonchi, qozoq, qoraqalpoq, tatar) qarluq va o‘g‘uz lahjalarining salmog‘i tadqiqotchilarni hamisha qiziqtirib kelgan. Qarluq, o‘g‘uz, qipchoq qavm tillari orasida qat‘iy tipologik farqlarning mavjudligi hech bir turkiyshunosda shubha tug‘dirmaydigan haqiqatdir.

Adabiy tilimizning butun tarixi davomida qarluq va o‘g‘uz til xususiyatlarining yonma-yon qo‘llanilishining bosh sababi, barcha turkiyshunoslarning, jumladan, o‘zbek adabiy tili tarixi bilan chuqur shug‘ullangan S.Mutallibov, G‘.Abdurahmonov, F.Abdullaev, E.Fozilov, A.Rustamov, X.Doniyorov, B.O‘rinboev, U.Tursunov, S.Ashirboev, H.Dadaboev, A.Matg‘oziev, A.Muxtorov, U.Sanaqulov kabi tilshunoslarning fikriga ko‘ra, qarluq-uyg‘ur va o‘g‘uz qavmlarining o‘zaro yaqin munosabatda bo‘lganligi, o‘zbek etnosi va uning tili shakllanishiga o‘g‘uz komponenti muhim tarkibiy qism bo‘lib ishtirok etganligidadir. Bu, shubhasiz, to‘g‘ri va to‘laqonli asoslangan fikrdir. Lekin bu qarash, birinchidan “O‘zbek adabiy tilining butun tarixi davomida o‘g‘uz til birliklarining qo‘llanilishi nega bir xil emas?” degan savolga, ikkinchidan, “nima sababdan juda ko‘p holda me‘yoriy qarluqcha til birliklari bilan ularning o‘g‘uzcha ko‘rinishlari yonma-yon qo‘llanib kelingan?” degan savolga javob berolmaydi.

XI-XII asrlar yozma yodgorliklarida qarluq, qipchoq va o‘g‘uz kabi turkiy qavmlar aralash yashaganlar. Shuning uchun turkiyshunoslar, jumladan, o‘zbek turkiyshunoslari bu davr tilini mushtarak til, ya‘ni, qarluq-uyg‘ur, o‘g‘uz va qipchoq lisoniy birliklarining bir-biridan keskin farqlanmasdan qo‘llanish davri va tili sifatida baholaganlar. Shuning uchun bu davr yozma manbalari bo‘lgan Mahmud Koshg‘ariyning “Devonu lug‘otit turk”, Yusuf Xos Hojibning “Qutadg‘u bilig”, Adib Ahmadning “Hibat ul-haqoyiq” asarlarida qarluq-uyg‘ur, qipchoq va o‘g‘uz leksik-fonetik shakllarining aralash qo‘llanilganligini ko‘ramiz.

Mushtarak holatlar:

Kezin o'ngdin ermaz ya so'ldin o'ngun,
Ya astin, ya ustun, ya o'tru o'run [6, 66].
So'ngakka ilikdir, erang'a bilik,
Biliksiz eran ul so'ngaksiz ilik [1, 50].
Bu Bug'raxan vaqti ichra ani,
Yema xan tilincha bu etmish muni [6, 52].

Keltirilgan misollardagi o'g'uz leksik-fonetik shakllari (so'l, ilik, etmoq) o'rnida uning qarluqcha variantlari (yilik, qilmoq) qo'llanilsa, she'riy shakl yoki mazmunda hech qanday o'zgarish bo'lmas edi.

Mahmud Koshg'ariy "Kuzaku uzun bo'lsa, alik kuymas" [4.II,55] maqolini keltiradi. Bu maqolni keltirib, o'g'uzlardan olganligini ta'kidlamaydi. Bu maqolda ishlatilgan alik shakli maqolning o'g'uzlardan olinganligiga ishorat qilib turibdi.

Teshik inju yerda qolmas [4.II,37]. Yuqorida keltirilgan maqol singari bu maqolda ham inju shakli uning o'g'uzlarga tegishli ekanligini ko'rsatib turibdi. Bu esa qarluq til birliklari bilan birga o'g'uz shakllarining ham adabiy me'yor sifatida qo'llanganligidan dalolat beradi.

Ammo ushbu davr yozma manbalari tilida turli turkiy dialektlarning til birliklari aralash, ma'lum bir me'yorga amal qilmay qo'llanilgan, degan xulosaga kelmaslik kerak. Aks holda, Mahmud Koshg'ariy o'zining "Devon" ida qarluq va o'g'uz dialektlarini muttasil farqlab bormas edi (chunonchi, Mahmud Koshg'ariy yinju shakli turklarga (ya'ni, adabiy til – hoqoniy tiliga – eski turkiy adabiy tiliga), inju shakli esa o'g'uz tiliga xos ekanligini alohida uqtirib o'tadi [4.I,67]).

Bundan biz xulosa qila olamizki, bu davrda yaratilgan asarlar tilida o'g'uz leksik-fonetik shakllari mushtarak holatda qo'llanilgan. Qarluqlar va o'g'uzlar aralash holda yashagan sharoitda bunday shakllar, albatta, tabiiydir.

Lekin o'zbek adabiyoti ming yillik tarixida nazm nasrdan ustunlik qilib keldi. Nazmda esa mohiyatan metrik tabiatli aruz vazni hukmron edi. Aruz vaznida, xususan, turkiy nazmda bo'g'inning cho'ziq/qisqaligi ko'p holatda uning ochiq va yopiqligi bilan belgilanadi va o'g'uz unsurlari yopiq bo'g'inni ochiqqa, ochiq bo'g'inni yopiq bo'g'inga aylantirishining eng qulay vositalaridandir. Shuning uchun bu davr yodgorliklarida ham o'g'uz unsur va ko'rinishlarining vazn va qofiya talablari bilan qo'llanishi keng tarqalgan:

1. Yopiq bo'g'inni ochib, cho'ziq hijoni qisqa hijoga aylantirish uchun;
2. Ochiq bo'g'inni yopib, qisqa hijoni cho'ziq hijoga aylantirish uchun;
3. Qofiyani ta'minlash uchun;
4. Rukndagi hijolar sonini tenglashtirish uchun;
5. O'ta cho'ziq hijoni oddiy cho'ziq hijoga aylantirish uchun.

Vazn unsurlariga ko'ra

a) cho'ziq hijoni qisqa hijoga aylantirish uchun:

Qara chumg'uq utti suta tumshuqi,

Uni o'g'lag'u qiz uni-teg taqi [6, 74].

Aruznings mutaqoribi musammani mahzuf tarmog'ida yozilgan bu baytda utti o'g'uz shakli rukndagi cho'ziq hijoning qisqa hijoga o'tishida ishtirok etgan. Chunki ushbu so'zning yutti qarluq tillariga xos bo'lgan shakli qo'llanilganda, bu so'zdan oldingi hijo (-g'uq) cho'ziq bo'lardi. Vaznda esa yutti so'zidan oldingi hijo qisqa bo'lishi kerak. Shuning uchun shoir bu so'zning o'g'uz shaklini (utti) qo'llab, oldingi hijoning qisqa bo'lishini (chum-g'u-qut-ti) ta'minlagan.

Yana bir misol:

Ko'ni so'z asalteg, bu yalg'an-basal,

Basal yeb achitma agʻiz, ye asal.

Bu yalgʻan soʻz igteg, koʻni soʻz –shifa,

Bu bir soʻz oʻzagʻi urulmish masal [1,72].

Aruzning mutaʼqoribi musammani mahzuf tarmogʻida yozilgan bu toʻrtlikda oʻgʻuz leksik-fonetik shakli boʻlgan igteg soʻzi oʻzidan oldin kelgan “soʻz” lafzining vaznga mos boʻlishini (soʻ- zig-tek) taʼminlagan.

Turkiyshunos olimlarning maʼlumotlariga qaraganda, son soʻz turkumiga mansub (e)ikki, yetti, sekkiz, toʻqqiz, ellik kabi shakllar qarluq lahjasiga va ularning muqobili boʻlgan (e)iki, yeti, sekiz, (d)tOʻquz, (a)elli kabi shakllar oʻgʻuz lahjasiga tegishlidir.

“Qutadgʻu bilig”, “Hibat ul-haqoyiq” asarlarida bu soʻzlarning har ikkala koʻrinishi ham uchraydi. Chunki (e)iki, yeti, sakiz, toʻquz oʻgʻuz koʻrinishlari vaznda bir qisqa, bir choʻziq hijoga teng va (e)ikki, yetti, sakkiz, toʻqqiz qarluqcha shakllari esa ikki choʻziq hijoga teng keladi. Bularning oʻzaro almashinishi mumkin emas va qanday shaklning qoʻllanilishi, albatta, vazn talabi bilan belgilanadi:

Bularda eng ustun Sekantir yurir,

Eki yil sekiz ay bir evda qalir [6, 80].

Keltirilgan baytda eki, sekiz oʻgʻuz koʻrinishi vazn talabi asosida qoʻllanilgan. Yaʼni, aruzning mutaʼqoribi musammani mahzuf tarmogʻida yozilgan bu baytning beshinchi va oltinchi ruknlari birinchi hijolarining qisqa boʻlishini taqozo qilgan. Ikkilangan undoshlarga misollar keltirilgan bu baytlarda esa, sanoq sonlarning ikkilanganlik deminantalar bilan qoʻllanilishi ham hijolar xususiyatlari bilan bogʻliqdir.

b) rukndagi hijolar sonining teng boʻlishida:

Koʻturdi sav altun kumush nang tavar,

Ayur oʻz mungadsa menga bu yarar [6, 130].

Keltirilgan baytga eʼtibor qilsak, oʻgʻuz shakli (tavar) rukndagi hijolar sonining tengligini va qofiyaning toʻliq boʻlishini taʼminlagan. Chunki aruzning mutaʼqoribi musammani mahzuf tarmogʻida yozilgan ushbu baytda bu soʻzning qarluqcha varianti boʻlgan mol (buyum) shakli mutlaqo boshqa rukn va qofiyani talab qiladi.

Qofiya unsuriga koʻra:

Elig koʻz qulaq tutti elda qamugʻ,

Achildi angar barcha bekligʻ qapugʻ. [6, 122].

Keltirilgan bu baytda qofiya talabi asosida oʻgʻuz til birligi boʻlgan qapugʻ soʻzi qoʻllanilgan. Shu oʻrinda eshik qarluq shakli qoʻllanilganda edi, birinchi misradagi qamugʻ soʻziga qofiyalana olmas edi.

Umuman olganda, oʻzbek xalqi va uning adabiy tili maʼlum bir tilning (bobo tilning) divergentsiyasi asosida emas, balki qarluq qavmlari va tilining yetakchiligida uygʻur, oʻgʻuz, qipchoq kabi turkiy qavmlarning tarixiy, ijtimoiy, iqtisodiy, madaniy va lisoniy konvergentsiyasi asosida shakllangan. Bu konvergentsiya jarayonida hosil boʻlgan oʻzbek xalqi va adabiy tili qator noturkiy etnoslarni, jumladan, eroniy, arabiy, moʻgʻul urugʻ va qavmlarni oʻziga singdirgan. Bu konvergentsiya tarixiy haqiqat ekanligi hozirgi oʻzbek xalq shevalarining boʻlinishlarida, hozirgi Oʻzbekiston hududida oʻzbekcha-tojikcha, oʻzbekcha-arabcha, oʻzbekcha-turkmancha, oʻzbekcha-qozoqcha, oʻzbekcha-qoraqalpoqcha, oʻzbekcha-qirgʻizcha ikki tillilikning mavjudligida va oʻzbek xalq shevalari ichida oʻgʻuz va qipchoq lahjalarining mavjudligida oʻz aksini topadi. oʻgʻuz lahjalariga mansub shevalarning Oʻzbekistonning butun hududida tarqalganligi, oʻzbek etnosi va adabiy tilning shakllanishida oʻgʻuz komponenti ham muhim ahamiyatga ega ekanligidan dalolat beradi.

ADABIYOTLAR:

1. Ahmad Yugnakiy. Hibbatul haqoyiq. (Q.Mahmudov nashri) T.: Fan, 1972. – 301 b.

2. Akhmedov A. R., Sevara P. Theoretical and practical issues of creating uzbek areal linguistics //Middle European Scientific Bulletin. – 2021. – T. 12. – C.142-146.
3. Akhmedov A. R., qizi Po‘latova S. M. O‘zbek shevalarini lingvo-geografik xaritalashtirish //Conferences. – 2021.
4. Koshg‘ariy M. Devonu lug‘otit turk. I tom.T.: Fan, 1960. 622 b; II tom. T.: Fan, 1961. – 428 b;
5. Rahmatovich A. A. Po‘latova S.M. Vobkent tumani shevasida so‘zning morfemik tarkibi //scientific reports of bukhara state university. – c. 123.
6. Yusuf xos Hojib. Qutadg‘u bilig. Q. Karimov nashri. T.: Fan, 1972.

XORAZM VILOYATI O‘ZBEK SHEVALARINI AREAL O‘RGANISH MUAMMOLARI

*Alimova Shahnoza Maqsudovna,
Urganch davlat universiteti dotsenti,
filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori*

Annotatsiya. Mazkur maqolada Xorazm viloyati o‘zbek shevalarining areal o‘rganishning nazariy hamda amaliy asoslari haqida ma’lumot berilgan bo‘lib, areal tadqiqning ahamiyati ochib berilgan.

Kalit so‘zlar: sheva, lahja, o‘zbek shevalari, areal tadqiq, Xorazm shevalari, Xorazm viloyati o‘zbek shevalari.

Hozirgi kunda o‘zbek tili hayotimizning barcha jabhalarida – davlat va jamiyat boshqaruvi, davlatlararo munosabatlar, ilm-fan, ta’lim-tarbiya, tibbiyot, madaniyat va san’at sohalarida faol qo‘llanilmoqda, xalqaro minbarlardan baralla yangramoqda. Prezident Shavkat Mirziyoyevning 2019-yil 4-oktabr kuni “Davlat tili haqida”gi qonunning 30 yilligini munosib nishonlash to‘g‘risida”gi qarorida o‘tgan yillar davomida ona tilimiz mustahkam huquqiy asos va yuksak maqomga ega bo‘lgani qayd etiladi. Bundan tashqari, 80 ming so‘zni o‘z ichiga olgan 5 jildlik “O‘zbek tilining izohli lug‘ati”ning nashr etilishi, 100 tomlik o‘zbek xalq og‘zaki ijodi namunalarining nashriga kirishilgani, respublikadagi gazeta va jurnallarning soni 2 mingdan oshgani va nihoyat O‘zbekiston taraqqiyotining bugungi yangi bosqichi – milliy yuksalish davri talablaridan kelib chiqib, ona tilimizning jamiyatdagi o‘rni va nufuzini oshirish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilgani, xususan, so‘nggi yillarda Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universitetining tashkil etilgani ona tilimizning tarixiy ildizlarini chuqur o‘rganish, uni ilmiy asosda har tomonlama rivojlantirish va qo‘llanish doirasini kengaytirish, filolog kadrlar tayyorlash borasidagi ishlarni yangi pog‘onaga ko‘tardi.¹

Bu masalada J.Eltazarovning quyidagi so‘zlari muhim ahamiyatga ega: “Millat sifatida uyushmaganimizning asosiy sabablaridan biri ham so‘zlarimizning umumiy mulkka aylanmaganidadir. Shevalarni mensimaslik, adabiy tilning bebaho boyish xazinasini tan olmaslik fenomeni asosida ham ana shu hol yotibdi. Ziyolilarimiz va farzandlarimiz chet tillarga chechan, xorijiy so‘zlarning aslini ham biladi, ammo ona tilining jozibasini, uning tirikligini ta’minlab turgan xalqona so‘zlarni bilmaydi. O‘zbek xalq shevalarida ruh bor, hayot nafasi ufurib turadi, u milliy tilimizning jonli shakli, axir! Keyingi paytda o‘zbek

¹ Элтазаров Ж. Она тилимизнинг жозибаси шеваларда. – Самарканд, 2020. <https://www.facebook.com/2127795750570043/posts/3693749297308006/>

MUNDARIJA:

SO‘ZBOSHI		3
Kalonov Muhiddin Bahridinovich		4
BIRINCHI SHO‘BA		
MILLIY VA UMUMINSONIY QADRIYATLAR DIALEKTIKASI		
1.	S.A.Karimov, A.B.Pardaev Tillar globallashuvi va ўzbek tili amalda бўлишининг айрим жиҳатлари	6
2.	R.N.Yusubova “Har millat o‘z tili ila faxr etar”	11
3.	B.P.Zaripov O‘zbek tilshunosligida “qadriyat” mazmuniy maydonining mikrosistemalari	13
4.	G.Sh.Boltayeva Ona tili jozibasi	21
5.	O.F.Эшдавлатов Дунёкараш ва қадриятларнинг ёш авлодни тарбиялашдаги роли ва ахамияти	24
6.	V.Ashirov Milliy ma’naviy qadriyatlarni shakllantirishning ijtimoiy tarixiy asoslari (Navoiy viloyati misolida)	28
7.	Z.A.Qarshiboyeva Milliy va umuminsoniy qadriyatlar imom al-Buxoriy saboqlarida	31
8.	D.Suvonqulova Milliy qadriyatlar dialiktologik tarixni o‘rganishda muhim manba	33
IKKINCHI SHO‘BA		
AREAL LINGVISTIKA VA LINGVISTIK GEOGRAFIYA MUAMMOLARI		
9.	B. R.Mengliyev Dialektologiyaning yangi paradigmalari haqida	35
10.	J.Eltazarov, M.Bobotayev Izohli lug‘atlarda dialektal lisoniy birliklarning berilishi va tavsiflanishi masalasi xususida	37
11.	N.Q.Murodova Lingvistik atlaslar – tarixni o‘rganishda muhim manba	42
12.	I.O‘.Darvishov Areal tilshunoslik: lingvistik xususiyatlarning hududiy taqsimlanishi, etnik lisoniy xususiyatlar va izoglosslar	45
13.	I.O‘.Darvishov O‘zbek xalq shevalaridagi milliy ruh va mahalliy-milliy hayot nafasi	50
14.	A.R.Ahmedov	53

**“MILLIY QADRIYATLAR DIALEKTOLOGIK ATLASI –
TARIXNI O‘RGANISHDA MUHIM MANBA”**

mavzusidagi
ilmiy-amaliy konferensiyasi
M A T E R I A L L A R I

Hajmi 12,6. 1/16 bosma taboq. Adadi 50 nusxa.
NavDPI bosmaxonasida chop etildi.
Navoiy shahri Ibn Sino-45.

ⁱ [https://www/lex/uz](https://www.lex/uz)